

др СТЕВАН ЛИЛИЋ • др СЛАВОЉУБ ПОПОВИЋ

ОСНОВИ ПРАВНИХ ПОСТУПАКА

ЗА IV РАЗРЕД ПРАВНЕ И БИРОТЕХНИЧКЕ ШКОЛЕ

W

ЗАВОД ЗА УЧБЕНИКЕ И НАСТАВНА СРЕДСТВА • БЕОГРАД

1995.

ПРЕДГОВОР

Наставни циљ предмета *Основи правних посмјујака*, према утврђеном програму (Службени гласник РС – Просветни гласник 7/93) је стручно оспособљавање ученика IV разреда за подручје рада економије, права и администрације за образовне профиле правни техничар и техничар обезбеђења да самостално примењују позитивне формалне-правне прописе у решавању конкретних случајева у утврђивању појединачних права и извршавања обавеза правних и физичких лица заснованих на позитивним материјалним прописима, као и да ученици II и III разреда образованог профила правни техничар, техничар обезбеђења, биротехничар, дактилограф и портир упознају *основе управног посмјујака*.

У том смислу, аутори су у односу на досадашњу обраду ове материје извршили одговарајуће усклађивање текста са променама у позитивном праву насталим доношењем савезног и републичких устава, као и ступањем на снагу нових закона, односно брзих измена и допуна процесних закона у области управног, прекршајног, кривичног, грађанског, парничног, ванпарничног и извршног поступка.

Материја основа правних поступака обрађена је у две књиге и то: *Основи правних посмјујака – Управни посмјујак* (за II и III разред) и *Основи правних посмјујака – Основи кривичног посмјујака, Основи грађанског посмјујака, Основи ванпарничног посмјујака и Основи извршног посмјујака* (за IV разред). Осим тога, у уџбенику за II и III разред на сажет начин обрађена је и материја управног спора.

У оквиру уџбеника, *Основи правних посмјујака* за II и III разред, осим уводног дела – појам, значај и врсте правних поступака, обрађене су тематске целине у вези са материјом *основи управног посмјујака* (са освртом на управни спор), а с обзиром на практичне потребе наставног плана, смештена је и материја прекршајни поступак.

У оквиру уџбеника *Основи правних посмјујака* за IV разред, обрађене су тематске целине у вези са материјом:

1. Основи кривичног поступка – 1) Појам и значај кривичног поступка, 2) Специфичност начела кривичног поступка, 3) Субјекти кривичног поступка (суд, тужилац, окривљени и др), 4) Покретање и ток кривичног поступка (кривична пријава, истрага, оптужница, главни претрес, пресуда, жалбени поступак), 5) Кривичне санкције (казне, мере безбедности, условна осуда, васпитне мере, судска опомена) и 6) Посебни кривични поступци;

2. Основи грађанског поступка – 1) Појам грађанског поступка, 2) Специфичност начела грађанског поступка, 3) Спорови који се решавају у грађан-

ском поступку, 4) Надлежност судова у грађанском поступку, 5) Странке у парничном поступку, 6) Ток парничног поступка, 7) Издавање платног налога;

3. Основи ванпарничног поступка – 1) Појам и значај ванпарничног поступка, 2) Органи надлежни за вођење ванпарничног поступка, 3) Странке и други учесници у ванпарничном поступку, 4) Покретање и ток ванпарничног поступка, 5) Доказивање и доказна средства у ванпарничном поступку, 6) Пресуде и решења у ванпарничном поступку;

4. Основи извршног поступка – 1) Појам и значај извршног поступка, 2) Врсте извршења, 3) Органи надлежни за спровођење извршног поступка, 4) Поступак при извршењу, 5) Обустављање и одлагања извршења, 6) Жалбени поступак.

При обради градива, обратила се пажња на оспособљавање ученика за самостални и креативни рад и примену одредби процесних прописа у пракси. Због тога су након сваке тематске целине формулисана одговарајућа контролна питања, конкретни задаци и вежбе за ученике, као и одговарајући образци и примери решења, пресуда, закључака, одлука, и других процесних аката, са општим упутствима за вежбу. Уз асистенцију наставника и правилним извођењем наставе и вежби, стручно–педагошки циљ овог предмета може се у потпуности остварити.

Београд,
Децембар 1994.

Аутори

Садржај

Предговор	3
ОСНОВИ КРИВИЧНОГ ПОСТУПКА	5
1. Појам и значај кривичног поступка	5
2. Начела кривичног поступка	11
3. Субјекти кривичног поступка	19
4. Покретање и ток кривичног поступка	30
5. Кривичне санкције	67
6. Посебни поступци	78
ПРЕКРШАЈНИ ПОСТУПАК	80
1. Појам, врсте прекршаја и разликовање прекршаја од других деликата	80
2. Надлежност за прописивање прекршаја	82
3. Начела прекршајног поступка	82
4. Прекршајне казне и заштитне мере	83
5. Услови и посебни случајеви одговорности за прекршаје	84
6. Застарелост гоњења и извршења	87
ОСНОВИ ГРАЂАНСКОГ ПОСТУПКА	88
1. Појам грађанског поступка	88
2. Специфична начела грађанског поступка	90
3. Преглед спорова који се решавају у грађанском поступку	94
4. Надлежност судова у парничном поступку	98
5. Странке у парничном поступку	100
6. Ток парничног поступка	101
7. Издавање платног налога	111
ОСНОВИ ВАНПАРНИЧНОГ ПОСТУПКА	114
1. Појам и значај ванпарничног поступка	114
2. Органи надлежни за вођење ванпарничног поступка	117
3. Странке и други учесници у ванпарничном поступку	119
4. Покретање и ток поступка ванпарничног поступка	120
5. Доказивање и доказна средства у ванпарничном поступку	121
6. Одлуке у ванпарничном поступку	124
ОСНОВИ ИЗВРШНОГ ПОСТУПКА	126
1. Појам и значај извршног поступка	126
2. Врсте извршења	128
3. Органи надлежни за спровођење извршења	134
4. Поступак при извршењу	136
5. Обуставањање и одлагање извршења	138
6. Жалбени поступак (поступак по правним лековима)	140
ЛИТЕРАТУРА И ПРАВНИ ИЗВОРИ	143

Др Стеван Лилић и др Славољуб Поповић • **ОСНОВИ ПРАВНИХ ПОСТУПАКА** за IV разред правне и биротехничке школе, Прво издање, 1995. година • *Издавач:* Завод за уџбенике и наставна средства, Београд, Обилићев венац 5 • *Ликовни уредник:* Тамара Поповић-Новаковић • *Лектор:* Душица Трифуновић • *Корисце:* Аида Спасић • *Графички уредник:* Мирослав Анђелковић • *Коректор:* Душан Матић • Обим: 9 штампарских табака • Формат: 17 x 24 cm • Тираж: 2000 примерака • Рукопис предат у штампу марта 1995. године. • Штампање завршено јуна 1995. године. • Штампа: "НАПРЕДАК" – Лесковац, Томе Костића 2.